

MUZEUM

REGIONALNE W RADOMSKU

Historia ma to do siebie, że jest ponadczasowa i korzysta z różnych form przekazu. Tym okolicznościowym wydaniem choć taką wzbogaconą formę przekazu proponować. Jestem przekonany, że w muzealnych doświadczeniach na terenie kraju będzie to pierwsza tego rodzaju propozycja. Dlatego nawet uważny czytelnik nie doszuka się tu żadnej historycznej analizy, nie będzie komentarzy, rozprawek ani opisów historycznych, które z reguły podobnym wydaniom towarzyszą. Będą natomiast materiały źródłowe ze zbiorów muzeum - w formie zdjęć, obwieszczeń, zarządzeń i innych aktów władczych władz okupacyjnych - oraz kilka niepublikowanych fotografii Radomska. Prawdopodobnie wykonał je niemiecki oficer frontowy, który w latach 1939-40 przebywał w naszym mieście.

Pomysł okolicznościowego wydania poddała historyk muzeum Małgorzata Borek. Przy jego realizacji korzystaliśmy z merytorycznej pomocy, zwłaszcza związanej z analizą historyczną zamieszczonych fotografii, nauczyciela historii Marka Biesiady. Zdjęcia aktów władczych niemieckiego okupanta wykonał artysta plastyk Jakub Lesiński, który pomógł także przy rozwiąziach graficznych jednotłuwki. Skorzystaliśmy ponadto z dziennikarskich uwag redaktora Macieja Ziembickiego, stale z nami współpracującego. Wymienionym pasjonatom historii i tradycji Radomska serdecznie dziękuję.

W ich imieniu, a także własnym, pozwolę sobie zaproponować nauczycielom historii miasta i powiatu, by to źródłowe okolicznościowe wydanie wykorzystali w pracy ze swoimi uczniami. Mam nadzieję, że stanie się ono bodźcem do rozbudzenia wśród młodzieży potrzeb badań nad trudną historią Radomska okresu okupacji.

Z kolei mieszkańcom miasta, którzy poznali te czasy dzięki opowieściom rodzinnym lub publikacjom, a także tym, którzy pamiętają lata okupacji Radomska z własnego doświadczenia, polecam to wydanie jako powrót do trudnej przeszłości oraz jako okazję do przekazania wspomnień młodym ludziom - by ponadczasowa historia w różnego rodzaju formach przekazu trwała i przechodziła z pokolenia na pokolenie.

Krzysztof Zygm
Dyrektor Muzeum

Radomsko, sierpień 2009

W OKUPOWANYM RADOMSKU

Okolicznościowa jednotłuwka
1 września 2009

BEKANNTMACHUNG

Für die Bevölkerung des Kreises Radomsko setze ich mit Wirkung ab 15. Juni 1942 die Sperrzeit von 22.30 bis 5 Uhr früh fest.

Die Sperrzeit für Juden wird im Eisen-Distrikt Radom von 20 Uhr - 6 Uhr früh festgesetzt.

Diese Anordnung gilt nicht für Deutsche, Ausländer und diesem Verbot unterworfenen ausländischen Gemeinwesen.

OBWIESZCZENIE

Z dniem 15 czerwca 1942 ustalamy dla Powiatu Radomszczańskiego zebrania poza mieszkańcami w godzinach od 22.30 wieczorem do...

Zakończymy wyłączenia poza miasto...

Wobec...

Wobec...

Wobec...

Wobec...

Wobec...

Wobec...

Wobec...

Wobec...

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

OGŁOSZENIE.

Od dnia 11 września r. b. rozpocznie się nauka w publ. szkołach powszechnych w Radomsku. W związku z tym wzywa się Nauczycieli(ki) do niezwłocznego objęcia pracy, a rodziców do przystania dzieci do szkół w poniedziałek 11 września r. b. o godz. 9-ej.

Zbiórka dzieci szkół im. Kr. JADWIGI i im. M. KONOPNICKIEJ na podwórzu szkolnym na Bugaju; szkół im. JACHOWICZA i im. REY-MONTA na podwórzu szkolnym przy ul. Reymonta 40; dzieci szkolnych z KOWAŁOWCĄ w szkole na Kowalowcu.

L. Kwaśniewski

Burmistrz m. Radomska.

Radomsko, dnia 9 września 1939 r.

ZARZĄDZENIE

Na skutek zarządzenia Niemieckich Władz Cywilnych nakazuję rejestrację wszelkich pojazdów mechanicznych (samochody ciężarowe i osobowe, motocykle, motorowery i rowery) i pojazdów konnych (wozy ciężarowe, platformy, furmanki i do-
rożki) oraz konie.

Rejestracja odbywać się będzie codziennie w biurze Magistratu w godzinach urzędowych tj. od 8-ej do 12-ej i od 14-ej do 18-ej (wejście od strony sali Rady Miejskiej).

Winni niestosowania się do powyższego zarządzenia pociągani będą do surowej odpowiedzialności.

Burmistrz m. Radomska.

L. Kwaśniewski

Radomsko, dnia 12 września 1939 r.

VERORDNUNG

über die Preisauszeichnungspflicht.

- § 1. Die Inhaber von Ladengeschäften haben an gut sichtbarer Stelle ein Preisverzeichnis über sämtliche Gegenstände anzubringen, die sie verkaufen.
- § 2. Das gleiche gilt entsprechend für jeden Verkauf auf oder an öffentlichen Strassen und Plätzen.
- § 3. Zuwiderhandlungen werden mit Geld- oder Ordnungsstrafen in unbeschränkter Höhe bestraft.
In schweren Fällen werden ausserdem die Geschäfte geschlossen oder die Verkäufer in Haft genommen.
- § 4. Die Verordnung gilt für den Kreis Radomsko und tritt mit der örtlichen Bekanntmachung in Kraft.

Radomsko, den 13. September 1939.

DER LANDRAT
Dr. KOBELT.

ROZPORZĄDZENIE

w sprawie artykułów pierwszej potrzeby.

- § 1. Właściciele sklepów są zobowiązani na widocznym miejscu umieścić cenniki towarów.
- § 2. To samo stosuje się dla tych, którzy swoje towary sprzedają na rynku albo na ulicy.
- § 3. W przeciwnym razie będą nałożone kary pieniężne albo kary porządkowe w nieograniczonej wysokości.
W razie wykroczenia przeciw temu rozporządzeniu będzie sklep zamknięty, a właściciel karany więzieniem.
- § 4. Powyższe rozporządzenie stosuje się jedynie do powiatu Radomszczańskiego i wejdzie w życie z dniem ogłoszenia.

Radomsko, dnia 13 września 1939 r.

STAROSTA POWIATU
Dr. KOBELT.

Bekanntgebung Obwieszczenie

Es wird bekannt gegeben, dass jeden Donnerstag Jahrmakrt und jeden Sonnabend Markt stattfindet.

Podaję do ogólnej wiadomości, że każdego czwartku odbywać się będą jarmarki i każdej soboty targi.

Marktgebühren verpflichten v. 9.X. 1939 für Tieraufbringung auf dem Marktplatz.

Oplaty za wjazd na targowisko obowiązują od 9.X.1939 r.

von Kühen, Stieren, Ochsen u. Pferden
od krów, buhai, wołów i koni — RM. 0,50 — Zł. 1,—

von Färsen, jungen Stieren, Fohlen
od jałówek, byczków, źrebiąt — " 0,25 — " 0,50

von Kalbern
od cieląt — " 0,25 — " 0,50

von Mastschweinen
od trzody chlewnej — tuczków — " 0,50 — " 1,—

von Zuchtschweinen
od trzody chlewnej — hodowlanej — " 0,25 — " 0,50

von Ferkeln
od prosiąt — " 0,15 — " 0,30

von Geflügel
od drobiu, od sztuki — " 0,05 — " 0,10

Gebühren für Marktplätze lt. Bekanntmachung vom 10 Oktober 1939
Oplaty placowe wg ogłoszenia z dnia 10 października 1939 r.

Der Stadtkommissar
ROTTER

OGŁOSZENIE

Podaję do publicznej wiadomości mieszkańców miasta, że na mocy zarządzenia Niemieckich Władz Wojskowych, pieniądze Rzeszy Niemieckiej, będące w obiegu przy kupnie i sprzedaży i wszelkich innych transakcjach handlowych i pieniężnych należy przyjmować i wydawać po kursie w stosunku do złotych polskich:

**1 MARKA NIEMIECKA ==
== 2 ZŁOTE POLSKIE**

Winni niestosowania się do powyższego zarządzenia w niniejszym ogłoszeniu, będą pociągani do surowej odpowiedzialności.

Burmistrz m. Radomska.

Lucjan Kwaśniewski

Radomsko, dnia 4 września 1939 r.

OGŁOSZENIE

Podaję do wiadomości wszystkich mieszkańców miasta, a w szczególności rzeźników, że od dnia 12 września 1939 r. ubój zwierząt rzeźnych będzie odbywać się wyłącznie w rzeźni miejskiej m. Radomska.

Oplaty od uboju w wysokości dotychczas obowiązujących należy wpłacać do kasy w rzeźni miejskiej w godzinach od 8-ej rano do 15-ej (3-ej po południu).

Do niniejszego zarządzenia należy się bezwzględnie ściśle stosować bowiem znalezione mięso bez oznakowania stemplami rzeźni miejskiej będzie konfiskowane, a winni niestosowania się będą pociągani do surowej odpowiedzialności.

Burmistrz m. Radomska.

L. Kwaśniewski

Radomsko, dnia 12 września 1939 r.

ROZPORZĄDZENIE

Każda grabież ze strony osób cywilnych jest zakazana i będzie karana według prawa wojennego.

I. A. GUTÖHRLE

Ltn. und Batt. Adj.

10, 6 IX 1939 r.

AMTLICHE BEKANNTMACHUNG

Der Herr Generalgouverneur für die besetzten polnischen Gebiete hat mit Verordnung vom 14. Dezember 1939 angeordnet, dass sich sämtliche Ausländer, die sich in Radomsko aufhalten, bei der Stadtverwaltung sofort **schriftlich** zu melden haben. Ausländer, die hier zureisen, haben sich innerhalb einer Woche zu melden. Zuziehende Ausländer bedürfen hierzu der Genehmigung des Kreishauptmannes, die hier schriftlich zu beantragen ist. Diese Genehmigung ist auch dann nachzusuchen, wenn eine Bewilligung für die Einreise in das Generalgouvernement vorliegt. Ausländer, die den Wohnsitz wechseln, haben sich ordnungsgemäß abzumelden u. bei dem neuen Wohnsitz anzumelden.

Zu widerhandlungen werden neben der Ausweisung aus dem Generalgouvernement mit Gefängnis oder Geldstrafe bis zu unbegrenzter Höhe bestraft.

OGŁOSZENIE URZĘDOWE

Generálny Gubernator dla zajętych polskich obszarów zarządzeniem z dnia 14 grudnia 1939 r. rozporządził, że wszyscy cudzoziemcy zamieszkałi na terenie m. Radomska zobowiązani są natychmiast zgłosić się w Zarządzie Miejskim.

Cudzoziemcy przybywający do miasta Radomska muszą zgłosić się w Zarządzie Miejskim w przeciągu jednego tygodnia. Cudzoziemcy przyjeżdżający do miasta Radomska powinni mieć zezwolenie od Naczelnika powiatu, a zezwolenie takie powinno się starać uzyskać za pośrednictwem Zarządu Miejskiego. Zezwolenie takie powinno posiadać i ci cudzoziemcy, którzy posiadają już zezwolenie od Generalnego Gubernatora na wjazd do Generalnego Gubernium.

Cudzoziemcy zmieniający swoje miejsca zamieszkania powinni się w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami meliarycznymi zgłosić i w nowym miejscu zamieszkać.

Przekroczenia przeciwko niniejszemu zarządzeniu będą oprócz wyłączenia z Generalnego Gubernium karane więzieniem, a także i kają pieniężną w nieograniczonej wysokości.

AMTLICHE BEKANNTMACHUNG

Der Höhere SS. u. Polizeiführer im Generalgouvernement für die besetzten polnischen Gebiete hat mit Verordnung vom 17. 12. 1939 verordnet, dass derjenige, welcher von dem verbotswidrigen Waffen- oder Munitionsbesitz eines anderen Kenntnis erhält und einer deutschen Behörde unverzüglich Nachricht zukommen lässt, sodass Waffen u. Munition sichergestellt werden können, eine Belohnung bis zu 1000.-Zl. erhält. Meldungen dieser Art nimmt jede deutsche Polizei- u. Militärbehörde entgegen.

Radomsko, 21. Januar 1940

Der Stadthauptmann
LENK

OGŁOSZENIE URZĘDOWE

Wyższy Dowódca S. S. i Policji w Generalnym Gubernatorstwie na zajętych polskich obszarach zarządzeniem z dnia 17. XII. 1939 r. rozporządził:

Kto doniesie Władzom niemieckim o posiadaniu, przez osoby trzecie, broni i amunicji, a tym samym pomoże do zabezpieczenia tychże, otrzyma nagrodę w wysokości zł. 1000.

Doniesienia tego rodzaju przyjmuje każde niemieckie władze policyjne i wojskowe.

Radomsko, dnia 21 stycznia 1940 r.

Naczelnik Miasta
LENK

data 25. stycznia 1940 r.

Naczelnik Miasta
LENK

Amtliche Bekanntmachung

Der Herr Generalgouverneur hat mit Verordnung vom 23. November 1939 angeordnet, dass die Fahnen des Deutschen Reiches und die Symbole der nationalsozialistischen Bewegung im Generalgouvernement nur von Deutschen verwendet werden dürfen.

Die Anwendung des deutschen Grusses ist das alleinige Vorrecht Deutscher.

Zu widerhandlungen werden mit Gefängnis bestraft.

Radomsko, den 26. Januar 1940.

Der Stadthauptmann
LENK

Ogłoszenie Urzędowe

Generálny Gubernator zarządzeniem z dnia 23 listopada 1939 r. rozporządził, że chorągwie Rzeczy Niemieckiej i symbole narodowe — socjalistycznego ruchu w Generalnym Gubernatorstwie mogą być tylko przez obywateli narodowości niemieckiej używane.

Zastosowanie niemieckiego pozdrowienia jest tylko wyłącznym prawem Niemców.

Wykroczenia przeciwko niniejszemu zarządzeniu będą karane więzieniem.

Radomsko, dnia 26 stycznia 1940 r.

Naczelnik Miasta
LENK

Amliche Bekanntmachung

Der Herr Generalgouverneur für die besetzten Polnischen Gebiete hat mit Verordnung vom 15. 12. 1939 angeordnet, dass sämtliche Funkgeräte nebst Zubehör sowie alle Einzelteile solcher Geräte mit jeder Wirkung beschlagnahmt und abzugeben sind, sofern nicht erfolgt. Die Abgabe hat bei der Sicherheitspolizei u. dem S. D. kt Radom Aussendienststelle Radomsko zu erfolgen, sofern nicht in geschehen.

Für Reichsangehörige u. Volksdeutsche sowie für Behörden, die Funkgeräte aus dienstlichen Gründen und für Zwecke des Gemeinschaftsmpfanges im Besitze haben trifft an Stelle der Abgabepflicht Anmeldepflicht. Die Anmeldung hat innerhalb 3 Tagen hier zu geschehen.

Zu widerhandlungen gegen diese Verordnung werden mit Zuchthaus oder Gefängnis bestraft.

Radomsko, 25. Januar 1940.

Der Stadthauptmann
LENK

Ogłoszenie Urzędowe

Generálny Gubernator dla zajętych polskich obszarów zarządził dnia 12 XII 1939 r. konfiskację wszelkich aparatów radiowych, które jeśli jeszcze nie zostały oddane, powinny być natychmiast w niemieckiej Policji i w Służbie Bezpieczeństwa Okrąg Radom, Oddział w Radomsku, złożone. Przynależą do Rzeczy i niemiecko narodowi, a także Władze posiadające aparaty radiowe dla celów służbowych i wspólnych przyjęć wystarczy gdy wypełnią obowiązek zameldowania.

Zameldowanie także musi nastąpić w przeciągu 3 dni.

Wykroczenia przeciwko powyższemu zarządzeniu będą karane więzieniem lub ciężkim więzieniem.

Radomsko, dnia 25. stycznia 1940 r.

Naczelnik Miasta
LENK

1940

104

Gegen Verlage der Brotkarte wird pro Kopf 800 Gramm Zucker und 800 Gramm Salz in den bekannten Kolonialwarengeschäften ausgegeben.
 Der Abschott hat von dem betreffenden Händler abzutreten.
 Da die Saft- und Öl- in beschränkter Menge vorhanden sind, werden nur durch Vermittlung des Wasserfakultäts ca. 1000 Arbeiterfamilien und die ärmste Bevölkerung der Stadt je 250 Gramm Seife und einen halben Liter Öl pro Familie erhalten.
 Die obgenannten Waren werden ausschließlich an die polnische Bevölkerung ausgegeben.
 Radomsko, den 16. März 1940.

Der Bürgermeister
 (-) L. Kwiatkowski

ZAWIADOMIENIE

Magistrat m. Radomsko ogłasza, że od dnia 10 marca br. sklepy kolonialne będą wydawać swoim konsumentom po 600 gram, cukru i po 600 gram, soli na osobę za okazaniem karty na chleb.
 Na karcie chlebowej i w swej ilości konsumentów kupicie odnotuje wydany ilość soli i cukru. Wskutek ograniczonej ilości mydła i oleju, Magistrat ponadto obdławił za pośrednictwem Komitetu Pomocy Żywności około 1000 rodzin robotników i najbiedniejszej ludności w mieście po 250 gram, mydła i pół kg. oleju na rodzinę.
 W miarę otrzymania dalszego przydziału, mydło i olej będzie wydobywano następująco grupami.
 Powyższe towary zgodnie z przydziałem będą wydane wyłącznie dla ludności polskiej.
 Radomsko, dnia 16 marca 1940 r.

Burmistrz
 (-) L. Kwiatkowski

BURMISTRZ MIASTA RADOMSKA

WEZWANIE

Na skutek mojego wezwania z dnia 22 grudnia ub. r. społeczeństwo złożyło 673 sztuk różnej bielizny przeznaczonej dla jeńców polskich, znajdujących się w obozach w Niemczech.
 Zebrane przedmioty zostały w całości złożone w Niemieckiej Narodowo - Socjalistycznej Opiece Społecznej.
 Ponieważ zostałem powiadomiony, że złożona ilość bielizny jest niewystarczająca, zwracam się z apelem do wszystkich ludzi dobrej woli o dalsze składanie koszul, kałesonów, skarpetek (możliwie ciepłych). Przedmioty te muszą być zadane do dalszego użytku, a więc czyste, poszarowane.
 Zaoferowane przedmioty należy składać w Biurze Polskiego Czerwonego Krzyża w Radomsku, Plac 3 Maja Nr. 4, w godzinach od 9 do 12 przed południem i od 3 do 5 po południu.
 Jestem pewny, że wezwanie to znajdzie należyty oddźwięk i magazyn Czerwonego Krzyża zapelni się znowu wkrótce bielizną, której tak bardzo potrzebują nasi Rodacy w obozach jeńców.
 Radomsko, dnia 26 stycznia 1940 r.

Burmistrz
 (-) L. Kwiatkowski

BEKANNTMACHUNG

Bekanntmachung von Lebensmitteln für den Monat Januar 1940.

Die Haushalte der Stadt Radomsko erhalten die Lebensmittelkarten für den Monat Januar 1940...
 Die Ausgabe der Lebensmittelkarten für den Monat Januar 1940 erfolgt wie folgt:
 Strassen mit Buchstaben A - J
 Strassen mit Buchstaben K - N
 Strassen mit Buchstaben N - Z

Die Ausgabe der Lebensmittelkarten für den Monat Januar 1940 erfolgt wie folgt:
 Strassen mit Buchstaben A - J
 Strassen mit Buchstaben K - N
 Strassen mit Buchstaben N - Z

KUNDENLISTE
 Die Kundenliste für den Monat Januar 1940...
 Die Kundenliste für den Monat Januar 1940...
 Die Kundenliste für den Monat Januar 1940...

OBOJESZCZENIE

ogłoszenie o sposobie wydawania kart żywnościowych dla ludności polskiej w mieście Radomsko na miesiąc styczeń 1940 r.

Wydawanie kart żywnościowych dla ludności polskiej w mieście Radomsko na miesiąc styczeń 1940 r. odbywać się będzie następująco:
 Ulice z początkową literą od A - J
 Ulice z początkową literą od K - N
 Ulice z początkową literą od N - Z

Wydawanie kart żywnościowych dla ludności polskiej w mieście Radomsko na miesiąc styczeń 1940 r. odbywać się będzie następująco:
 Ulice z początkową literą od A - J
 Ulice z początkową literą od K - N
 Ulice z początkową literą od N - Z

LISTY KLIENTELI
 Zapisanie się do listy klientów winno być zakończone najpóźniej do 27 grudnia 1940 r.
 Wszelkie sklepy, rzemieślnicy i piekarze winni wszelkie odcinki kart żywnościowych swojej klienteli oddać w sobotę dnia 28 grudnia 1940 r. w Miejskim Urzędzie Żywnościowym.

ROZPORZĄDZENIE

Na mocy przywołującego mi prawa, zarządzam dla udogodnienia badania cen, ce następująco:
 1. Kto wykazuje samodzielnie swój zawód, ma dla swego przedsiębiorstwa prowadzić należycie księgowość, a dla swego przychodu i rozchodu muszą być prawdziwe, a mianowicie strony przychodowym, zysk i p. danego przedsiębiorstwa. Najpóźniej musi być prowadzona księga przychodu i rozchodu towarów. Odrębnie każdy wpisują ilość dziennej sprzedaży, w księgę towarów po stronie rozchodu.
 2. Kto wykazuje samodzielnie swój zawód winien rzędnąć od swych dostawców wystawiania rachunków, aby przy każdej sposobności mógł kontrolującym urzędnikom je przedłożyć. Kto takich rachunków nie będzie mógł przedłożyć przy kontroli, zostanie ukarany.
 3. Sklepy muszą być otwarte bez przerwy, od godz. 9-jej przed południem do godz. 6-jej po południu. Samowolne zamykanie własnych sklepów może odbywać się tylko za moim pisemnym zezwoleniem.
 4. Każdy właściciel sklepu musi czynić starania, aby sklep był stale dostatecznie w towar zapasowany.
 5. Podwyższenie cen jest surowo wzbronione, w każdym sklepie na widocznym miejscu musi się znajdować cennik dla kupujących, odpowiadający w Zarządzu Miejskim.
 6. Osoby nieprzestrzegające niniejszego zarządzenia będą surowo karane.
 Radomsko, dnia 25 stycznia 1940 r.

Naczelnik Miasta
 (-) Lent

Radomsko, dnia 25 stycznia 1940 r.

BEKANNTMACHUNG

Es wird hiermit angeordnet, dass bei Eintritt der Dunkelheit NICHTDEUTSCHE Strassen und andere öffentliche Verkehrsflächen nur betreten dürfen, wenn sie im Besitze besonderer von mir ausgestellter Ausweise sind.

Auch Deutsche sollen im Interesse ihrer eigenen Sicherheit bei Dunkelheit nur bei vorliegenden wichtigen Gründen auf den Strassen sein.

Radomsko, den 23. VI. 1941.

Der Kreishauptmann
als örtlicher Lüftschutleiter
gez. **Driessen**

UWAGA!

Wzrostło się wiadomością wszystkich właścicieli gruntów, że w sezonie jesienią jest najlepszy czas sadzenia drzew owocowych. W celu uniknięcia refleksji na zafateniu większego lub mniejszego sadu owocowego, proszę się zgłosić do Urzędu Rolnego (Dział ogrodnictwa), gdzie udzielą się wszelkie porady fachowej. Przy sadzeniu drzew należy przyjąć następujące warunki:

1. Nie należy sadzić drzew owocowych po wymarznionych starych sadach, (sadzić można dopiero po 5-cio letniej uprawie).
2. Jabłoni i grusz nie należy sadzić tam, gdzie rosta jabłko czy grusza, a tylko pestkowe, t.j. wiśnie, czereśnie, śliwy i odwrotnie.
3. Sadzić należy takie odmiany drzew owocowych, które wytrzymały zimę w roku 1939/40.
4. Zastosować gatunki drzew owocowych do gleby, podglebia, podłoża i wody zaskómej.
5. Należy tylko sadzić drzewka zdrowe i dobrze wyrosnięte.

Kto zastosuje się do powyższych warunków, ten będzie miał w przyszłości korzyści i ostre zimy nie zrobią znowu sąsiedztwa w sadownictwie. Przy sadzeniu drzew owocowych należy jeszcze zasięgnąć porady fachowej u Pow. Inst. Ogrodnictwa, Urząd Rolny, ul. Niemiecka Nr. 12, pokój Nr. 8, gdzie również można zamówić drzewka owocowe, które będą dostarczone tylko ze szkółek kwalifikowanych. Ponadto, kto założy nową plantację agrestu i porzeczek o powierzchni naj-
mniej 1250 m², temu zostanie zwrócona część kosztów założonej plantacji przez
Urząd Rolny w Radomiu.

Radomsko, dnia 8 września 1941.

KREISLANDWIRT
(-) Müller

Die Meldung hat beim Kreishauptmann zum 15. 1. 1943 unter gleichzeitiger Vorlage der entsprechenden Urkunden zu erfolgen.

Die Neuordnung, die vom Reich gestaltet wird, muss es jedem, der sich zum deutschen Volkstum bekennt und der deutscher Abstammung ist, zur besonderen Pflicht machen, der deutschen Volksgemeinschaft anzugehören. Er kann dies erreichen, wenn er dem Rufe sich zu melden, Folge leistet.

Radom, den 12. November 1942

Der SS- und Polizeiführer
Beauftragter des Reichskommissars
für die Festigung deutschen Volkstums
gez. **Böttcher**
H-Standortleiter

OBWIESZCZENIE

Zarządza się niniejszem, że z zapadnięciem ciemności nikomu z LUDNOSCI NIE NIEMIECKIEJ nie wolno przebywać na ulicach i innych miejscach ruchu publicznego, o ile nie jest w posiadaniu specjalnego dowodu, wystawionego przez mój urząd.

Również Niemcy w interesie własnego bezpieczeństwa powinni nocą przebywać na ulicach tylko z ważnych powodów.

Radomsk

OBWIESZCZENIE

Zarządza się niniejszem, że z zapadnięciem ciemności nikomu z LUDNOSCI NIE NIEMIECKIEJ nie wolno przebywać na ulicach i innych miejscach ruchu publicznego, o ile nie jest w posiadaniu specjalnego dowodu, wystawionego przez mój urząd.

Również Niemcy w interesie własnego bezpieczeństwa powinni nocą przebywać na ulicach tylko z ważnych powodów.

Radomsko, dnia 23. VI. 1941 r.

Starosta Powiatowy
jako naczelny urzędnik obłasy (archiwizacja)
podp. **Driessen**

ODEZWA

W ciągu ostatnich stuleci koloniści niemieccy ruszyli na wschód, aby mieć życie na własnej skibie, ziemię tę uprawiać i kraj ten w duchu niemieckim kształtować. Przez politykę polską, a szczególnie przez ucisk ze strony państwa polskiego i ze względu na stosunki w Rzeszy, czuli się ci Niemcy osamotnieni i opuszczeni. W walce politycznej, która przeważnie stoczona została na płaszczyźnie gospodarczo-społecznej, zapomnieli oni swoją łączność z niemieckością, a język polski wkroczył do ich rodzin.

Ci Niemcy mają być obecnie zpowrotem przywrócić społeczeństwu niemieckiemu.

Wobec tego mają się zgłosić wszystkie osoby, dlatego że są pochodzenia niemieckiego, u władz niemieckich, a mianowicie te, które należą do szczytu niemieckiego, jednak nie są w posiadaniu karty rozpoznawczej dla narodowości niemieckiej.

Szczepu niemieckiego jest ten, który może udowodnić pochodzenie niemieckie przynajmniej jednego z dziadków.

Zgłoszenie ma być skuteczniejsze u odpowiedniego starosty powiatowego do dnia 15. 1. 1943 roku przy równoczesnym przedłożeniu odpowiednich dokumentów.

Nowy ustrój kształtowany przez Rzeszę nakłada na każdego, który się przyznaje do narodowości niemieckiej, obowiązek przynależenia do społeczeństwa niemieckiego. Może on to osiągnąć, jeżeli wznowi u zgłoszenie się, zadośćuczyni.

Radom, dnia 16 listopada 1941 r.

Der SS- und Polizeiführer
Beauftragter des Reichskommissars
für die Festigung deutschen Volkstums
gez. **Böttcher**
H-Standortleiter

BEKANNTMACHUNG

Auf Grund der Verfügung der Regierung des Generalgouvernements vom 29. April 1941 (Verordnungsblatt für das Generalgouvernement Nr. 41 vom 10. Mai 1941) ist sämtliche Jugend beiderlei Geschlechts im Alter von 14. bis 18. Jahren zum Besuch der Berufspflichtschule verpflichtet.

Es wird besonders darauf aufmerksam gemacht, dass auch die nicht in Arbeit oder in einer Lehre befindlichen Jugendlichen ausser denen, die eine andere Schule besuchen, zum Besuch der Berufspflichtschule verpflichtet sind. Die Jugend, welche dieser Pflicht nicht nachkommt, wird der Berufspflichtschule zwangsweise zugeführt.

Die Lehrmeister und Arbeitgeber sind verpflichtet den Jugendlichen den Besuch der Berufspflichtschule unter allen Umständen zu ermöglichen, ebenso sind die Eltern und Vormünder verpflichtet, die Jugendlichen zum Schulbesuch anzuhalten.

Eine Lehrabtrag für die durch den Schulbesuch eintretende Arbeitszeit-Verarmung seitens der Arbeitgeber darf nicht erfolgen.

Die Anmeldung zur Berufspflichtschule in Radomsko hat in den Tagen

von 1. bis 5. September d. J.

in der Zeit von 16 bis 19 Uhr in dem Lokal der **PRIVATE HANDELSCHULE** Reymontstrasse 26 zu geschehen.

Zur Anmeldung sind sowohl die Arbeitgeber, als auch die schulpflichtigen Jugendlichen verpflichtet.

Bei der Anmeldung sind vorzulegen:

1. Das letzte **SCHULZEUGNIS**,
2. die **Geburtsurkunde** und auch
3. die **Arbeitsbescheinigung**, falls der Schulpflichtige bei einer Firma beschäftigt ist.

Für einen regelmäßigen Schulbesuch sind die Arbeitgeber, Lehrmeister und die Eltern verantwortlich.

Der Unterricht in der Berufspflichtschule beginnt schon am

8 September um 17 Uhr.

Radomsko, den 31. August 1941.

DR. LEJBIŃSKI
DER BERUFSPFlichtSCHULE
in Radomsko

DER KREISHAUPTMANN
Verwaltung des Gemeindefreiwortes Radomsko
in Radomsko
gez. **HEBERT**

OBOWIĄSZCZENIE

Na zasadzie Rozporządzenia Rządu Generalnego Gubernatorialnego z dnia 29 kwietnia 1941 r. (Verordnungsblatt für das Generalgouvernement Nr. 38 z dnia 10. Maja 1941) wszystkie młodzież obaja płci, w wieku od 14 do 18 lat, obowiązane jest uczęszczać do Obowiązkowej Szkoły Zawodowej.

Zwraca się szczególnie uwagę na to, że również młodzież niezamężona w pracy, jak również nie odbywająca lekcji, ponoszą karę, jeśli młodzież, która nie uczęszcza do swojej Szkoły, nieważyma jest uczęszczać do Obowiązkowej Szkoły Zawodowej. Młodzieńcy, którzy nie dopełnią tego obowiązku, będą doprowadzeni przymusowo do Obowiązkowej Szkoły Zawodowej.

Majstrowie i pracodawcy są zobowiązani, pod wszystkimi względami umożliwić młodszemu uczęszczeniu do Obowiązkowej Szkoły Zawodowej, również rodzice i opiekunowie są zobowiązani dopłacać, by młodzież uczęszczała do Szkoły.

Nadgodzinne jest obowiązkowe wynagrodzenie w związku z wykonywaniem czasu pracy na skutek uczęszczenia do Szkoły.

Zapewni do Obowiązkowej Szkoły Zawodowej w Radomsku odbywał się będą w dniach

od 1-go do 5-go września b. r.

w godzinach od 16-jej do 19-jej w lokalu **PRYWATNEJ SZKOŁY HANDELOWEJ**, przy ulicy **Reymonta Nr. 26**.

Do zgłaszania rachów do Szkoły obywateli są również pracodawcy jak i rodzice, podlegający obowiązkowi uczęszczenia do Szkoły.

Do zapisu należy przynieść:

1. Ostatnie świadectwo szkolne,
2. metrykę urodzenia oraz
3. świadectwo pracy, jeżeli zobowiązany do uczęszczenia do Szkoły jest zatrudniony w jakimś przedsiębiorstwie.

Za regularne uczęszczenie do Szkoły odpowiedni są pracodawcy, rodzice i opiekunowie.

Nauka w Obowiązkowej Szkole Zawodowej rozpoczyna się już

w dniu 8 września b. r. o godzinie 17-jej

Radomsko, dnia 31 sierpnia 1941 r.

Kierownik
OBOWIĄZKOWEJ SZKOŁY ZAWODOWEJ
St. Siemieniński

OBOWIĄSZCZENIE

Dotyczy: Zoopatrzania w kartofle mieszkańców m. Radomsko.

W porozumieniu z Powiatową Spółdzielnią Rolniczo-Handlową w Radomsku rozpoczęte są z końcem września 1941 r. zapotrzebowania kartofli w kartofle na rok gospodarczy 1941/42.

1. **Wydawanie kartofli dla ludności niemieckiej** nastąpi przez firmę K. KNULL przy ul. (Dobryszczyk) Nowstr. na podstawie tam mającej się listy.

2. **Wydawanie kartofli dla ludności polskiej** nastąpi przez Powiatową Spółdzielnię Rolniczo-Handlową za przedłożeniem kart zapotrzebowania, które złożone przy pobraniu kart żywnościowych na miesiąc październik 1941. Te karty zapotrzebowania, poświadczona na prawo do zapotrzebowania się w kartofle będą z powrotem doręczane.

Właściciele domów, zarządców węg. ich zastępców wyznaczone do zgłaszania się wraz z domową książką melioracyjną po odbiorze wymienionych kart.

Wydawanie wymienionych kart nastąpi w naszym Urzędzie Żywnościowym według następującego porządku:

- 1) **Ulice z początkową literą od A do D** w czwartek dnia 25 września 1941 od godz. 8 do 12
- 2) **Ulice z początkową literą od F do K** w piątek dnia 26 września 1941 od godz. 8 do 12
- 3) **Ulice z początkową literą od L do M** w sobotę dnia 27 września 1941 od godz. 8 do 12
- 4) **Ulice z początkową literą od N do P** w poniedziałek dn. 28 września 1941 od godz. 8 do 12
- 5) **Ulice z początkową literą od R do S** we wtorek dnia 30 września 1941 od godz. 8 do 12
- 6) **Ulice z początkową literą od T do Z** w środę dnia 1 października 1941 od godz. 8 do 12

Odbierane karty zapotrzebowania należy bezwzględnie doreczyć lokatorom za pozwoleniem. Specialną uwagę zwraca się głownie rodziny solo. By karty zapotrzebowania starannie przechowywać tak długo, aż całkowicie przydadzą kartofli nastąpi. Zgubione karty zapotrzebowania w żadnym wypadku nie będą nadzobowiązane.

Radomsko, dnia 10 września 1941.

DER KREISHAUPTMANN
Verwaltung des Gemeindefreiwortes Radomsko
in Radomsko
gez. **HEBERT**

ACHUNG

chlich in der Stadt und bungen und zwar mit "Verdunkelung" durchung" ist folgendes zu

ARM

den Strassen der Alarmierung der Stadtverwaltung und zwar durch die Alarmierung der öffentlichen Luftschutzanlagen. Man muss sich nicht sofort rechts an der Straßenecke aufhalten. Man muss sich nicht sofort rechts an der Straßenecke aufhalten.

ING

der Strasse im Desertion und aufgenommen, soweit nicht die Polizei anders anordnet. Die Luftschutzanlagen sind zu erhalten.

SHAUPTMANN
Luftschutzleiter
Driessen

OGŁOSZENIE

Dotyczy: Ćwiczeń obrony przeciwlotniczej.

W najbliższym czasie prawdopodobnie w mieście i powiecie Radomsko przeprowadzone będą ćwiczenia obrony przeciwlotniczej, a mianowicie: „Alarm lotniczy”, „Odwołanie alarmu” oraz „Zaciemnienie”.

Przy „Alarmie lotniczym” i „Odwołaniu alarmu” należy zwrócić uwagę na rzeczy następujące:

ALARM LOTNICZY

a) Alarm lotniczy w mieście Radomsko ogłaszany będzie przez alarmowa oraz głośnik przy buczku Zespołu Miasteczka, a następnie przez głośnik przy przystanku.

Ważnym jest także publicznego z chwilą rozpoczęcia alarmu dźwięki mogą być i o to należy uważać, nie do najbliższego publicznego miejsca (np. przy przystanku), w innym wypadku do najbliższego domu. Należy nie wolno przemieszczać przez domy lub stać przy oknie.

b) Polacy w najbliższym radomskim należy się zaciemnić i przystąpić do zaciemnienia mieszkań, w tym celu należy zaciemnić mieszkania, w tym celu należy zaciemnić mieszkania, w tym celu należy zaciemnić mieszkania.

Szerokość ulic, placów, boisk, szkół i inne zbliżone w tym celu należy zaciemnić. Kierownicy i pracownicy władzy są do najbliższego publicznego miejsca lub domu.

ODWOŁANIE ALARMU

a) Odwołanie alarmu ogłoszone będzie abstrakcyjnie przez alarmowa oraz głośnik.

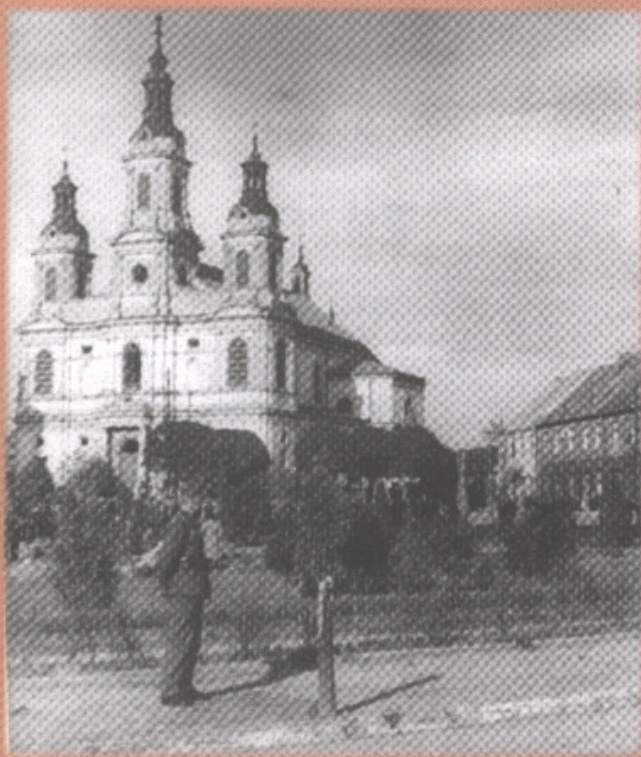
b) Ruch publiczny należy być w pełni, a to z powodu konieczności wstrzymania ruchu publicznego nie wolno w tym czasie przemieszczać przez domy lub stać przy oknie.

c) Zarządca ogólnego interesu, szczególnie kierownicy władzy i kierownicy służby należy obserwować.

Radomsko, dnia 6-go czerwca 1941 r.

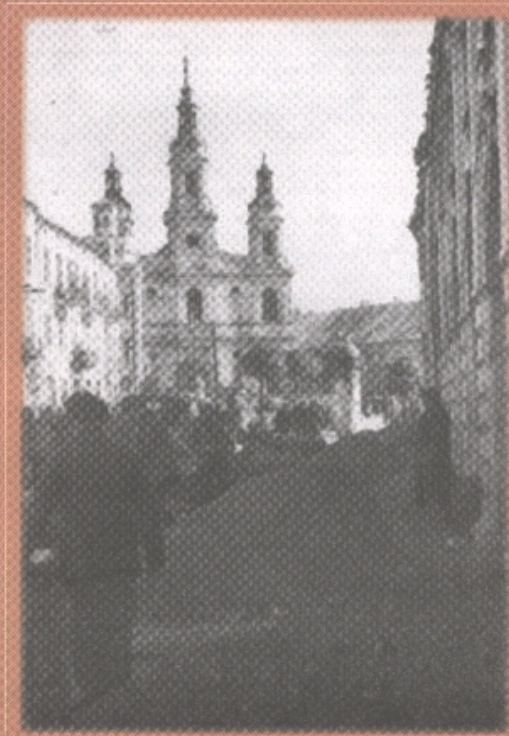
STAROSTA POWIATOWY
jako miejscowy kierownik obrony przeciwlotniczej
podp. Driessen

Żydzi pracujący przy usuwaniu gruzów w centrum Radomska

Żołnierz niemiecki na tle kościoła św. Lamberta

Ulica Reymonta do placu 3 Maja

Plac 3 Maja, kościół św. Lamberta i fragment ratusza

Ratusz miejski

Dworzec kolejowy
w Radomsku

Ratusz miejski

ANORDNUNG

Betrifft: Zutagsverbot für Nichtdeutsche.

Auf Grund der Ermächtigung in § 1 der Verordnung über Aufenthaltsbeschränkungen in der Fassung der Verordnung vom 13. September 1940 (Vbl. GG. I S. 258) erteile ich die

Aus Rücksicht des Wohnraummangels wird mit sofortiger Wirkung nichtdeutschen Personen der Zutag in die Kreisbauernsiedlung Radomsko und der Umgang innerhalb der Kreisbauernsiedlung unter Beachtung der Zusammen der Zutag nicht gestattet. Abweichende Ermäßigungen werden in besonders begründeten Einzelfällen auf schriftlichen Antrag vom mir erteilt.

Zu widerhandlungen werden auf Grund des § 4 a der Verordnung über Aufenthaltsbeschränkungen in der Fassung der Verordnung vom 29. April 1941 (Vbl. GG. S. 274) in Verbindung mit § 1 und 2 der Verordnung über das Verwaltungsstrafverfahren vom 13. September 1940 (Vbl. GG. I S. 300) mit Geldstrafe bis zu 1000 Zloty, im Nichtbeitragsfalls mit Haft bis zur Höchstdauer von 3 Monaten bestraft.

Ausserdem werden die ohne Genehmigung zugezogenen Personen durch polizeilichen Zutag aus dem Kreisgebiet ausgewiesen.

Steht der Zutagstag nicht einwandfrei fest, so gilt der Tag der polizeilichen Anmeldung als Zutagstag.

Radomsko, den 3. März 1942

gez. Driessen
Kreisshauptmann

ZARZĄDZENIE

Dotyczy: Zakaz osiedlenia się dla osób nie niemieckich.

Na podstawie upoważnienia § 1 rozporządzenia o ograniczeniach pobytu w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 13 września 1940 roku zarządzaam:

Z powodu braku mieszkań z natychmiastowym oddzieleniem osiedli osobom nie niemieckim sprządzony jest teren Starostwa Radomsko oraz miejscowości w powiecie Radomsko. Zakaz nie jest dozwolone osiedlenie się tym osób. Wyjątkowe zatwierdzenia w specjalnie uzasadnionych wypadkach szczególnych wydawane będą przesłannymi na pisemnie wnioski.

Niezatrzymanie karane będą na podstawie § 4 a Rozporządzenia o ograniczeniach pobytu w brzmieniu Rozporządzenia z dnia 29-go kwietnia 1941 w połączeniu z § 1 i 2 Rozporządzenia o karach postępowaniu administracyjnym z dnia 13-go września 1940 r. grzywna do 1000 złotych, a w razie nieściągalności aresztem najwyżej do 3-miesiący.

Prócz tego osoby, które sprowadziły się bez zezwolenia, usuwane będą z terenu powiatu przez policję.

W wypadku, gdy dzień sprowadzenia się nie da się ściśle ustalić, za dzień przybrania uchodził będzie dzień policyjnego zameldowania.

Radomsko, dnia 3-go marca 1942

podp. Driessen
Starosta Powiatowy

BEKANNTMACHUNG

über das Betreten des ehemaligen jüdischen Wohnviertels in Radomsko.

ZARZĄDZENIE

Na rozkaz Dowódcy 55 i Policji Dystryktu Radom w mieście Radomsko tworzą do żydowskiej dzielnicy mieszkańca.

Dobiega to oznaczone jest przez tablice i ograniczone jest:

- przez prawą stronę ulicy Radomskiej, numery parzyste 6—20,
- przez prawą stronę ulicy Fabianiego, numery domów 2—18, również numery parzyste (za wyjątkiem nr. 10),
- przez numer 18 ul. Fabianiego przez podwórze do Rynku (Pl. 3-go Maja) i ulicę Radomską. Wyłączone są numery 2 i 4 ulicy Radomskiej.

Zakazane jest:

- Wchodzenie nieżydom do dzielnicy żydowskiej.
- Opuszczanie żydom dzielnicy żydowskiej.
- Zatrzymywanie i ustawianie pojazdów na wymienionych ulicach, o ile leżą w dzielnicy żydowskiej.

Wyjątki:

Wyjątki z tych zakazów wymagają pisemnego zezwolenia kierownika żandarmerii.

Postanowienia karne:

Niezatrzymanie tego zarządzenia karane będzie według rozporządzenia o ograniczeniach pobytu w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 13 września 1940 r. (Dz. Rozp. G.G. I, nr. 99, str. 258) i § 4 b rozporządzenia z dnia 13 października 1941 r. (Dz. Rozp. G.G. I, nr. 99, str. 303), a co do sakary zatrzymanego według § 4 i 44 rozporządzenia o ruchu kalendarzy z dnia 17 maja 1941 r. (Dz. Rozp. G.G. nr. 56, str. 349).

Radomsko, dnia 14 listopada 1942 r.

STAROSTA POWIATOWY
na st.
Kempenich
Dyru. Pol. Land. i Wst. Land.

OBWIESZCZENIE

dotyczy wstępu do b. żydowskiej dzielnicy mieszkaniowej w Radomsku.

Do do odwołania

wzbroniony jest najśmrowiej

Wchodzić także wstęp do b. żydowskiej dzielnicy mieszkaniowej.

Przeprutki wszelkie, zezwalające obecnie na wstęp do b. żydowskiej dzielnicy mieszkaniowej, tracą ważność swą ze skutkiem natychmiastowym. Jedynie w wypadkach najokoliczniejszych można wnieść w mnie podanie o przepuszczenie nowa.

Wydaniem zarządzenia, by Policja sz go odwołania zamknąć

BEKANNTMACHUNG

Die Kreissparkasse Radomsko als durch die Besetzung des Generalgouvernements — Bankverfallenen — bestellter Liquidator der ehemaligen K. K. O. des Kreises Radomsko in Radomsko fordert hierdurch alle Schuldner und Kreditnehmer der K. K. O. auf, spätestens

BIS ZUM 30. JULI 1942

sämtliche Verbindlichkeiten und Schulden abzurufen bzw. mit uns in Verbindung zu treten. Gläubiger und Debitoren sind verpflichtet darauf hinzuwirken, dass die Forderungen im festgesetzten Termin durch die eigenhändigen Schuldner und Kreditnehmer abgeklärt werden, andernfalls werden sie nicht nur material, sondern auch strafrechtlich haften.

Wer diese Anordnung **NICHT** befolgt, wird mit schweren Gefängnisstrafen belegt.

DER KREISSPARKASSE RADOMSKO
gez. Winter
SPARKASSENDIREKTOR

DER KREISHAUPTMANN
gez. i. St. Stabert
Höf. Vertreter des Kreishauptmanns

OBWIESZCZENIE

Powiatowa Kasa Oszczędności w Radomsku jako ustanowiony przez Radz Generalnego Gubernatorstwa — Urząd Nadzoru Bankowego — likwidator byłej Komunalnej Kasy Oszczędności powiatu Radomszczanńskiego w Radomsku, wyzwa niniejszym wszystkich distributorów i kredytobiorców byłej Komunalnej Kasy Oszczędności, by natychmiast w terminie

do dnia 30 lipca 1942 roku

zobowiązać się do spłaty i zadłużenie wraz z nami się porozumieć. Zwracając się do zobowiązań dozwolone, by zadłużenia zostały w wyznaczonym terminie spłacone przez właścicieli dłużników i kredytobiorców, w przeciwnym razie będą odpowiedzialni materialnie i karowo.

Kto do niniejszego zarządzenia się **NIE** zastosuje, będzie surowo karany wstrzeżeniem.

POWIATOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI
p. Winter
DIREKTOR KASY OSZCZĘDNOŚCI

STAROSTA
p. Stabert
Dyru. Pol. Land. i Wst. Land.
HÖF. VERTRETER DER KASSA OSZCZĘDNOŚCI

ANORDNUNG

Über die Pflicht zur Abgabe von Alt- und Abfallstoffen.

Gemäss Anordnung Nr. 4 des Leiters der Bewirtschaftungsstelle für Alt- und Abfallstoffe vom 30. 11. 1942 (VOBL. GG. S. 762) sind alle nichtdeutschen Einwohner des Generalgouvernements zur Ablieferung von

ALTSTOFFEN:

Lumpen, Eisen, Papier,
Glasbruch, Flaschen,
Korken, Knochen,

verpflichtet.

Als Sammler dieser Altstoffe bestimme ich sämtliche nicht-deutsche Einzelhändler oder Einzelhandelsgeschäfte, die laufend die Sammlungen durchzuführen haben. Diese haben durch einen Aushang in ihrer Verkaufsstelle auf die Ablieferungspflicht hinzuweisen und sind durch persönlichen Einsatz für das grösstmögliche Aufkommen an Alt- und Abfallstoffen verantwortlich. Die gesammelten Altstoffe werden zu Beginn eines jeden Monats durch den für die Kreishauptmannschaft Radomsko zuständigen Mittelhändler J. KONIECZNY oder durch dessen Beauftragte abgeholt. Den Einzelhändlern werden über die abgelieferten Mengen Bescheinigungen ausgestellt, die sorgfältig aufzubewahren sind.

Radomsko, 1. 4. 1943.

Driessen
KREISHAUPTMANN

ROZPORZĄDZENIE

o obowiązku oddawania starzyny i odpadków.

Stosownie do zarządzenia Nr. 4 kierownika Urzędu Gospodarowania Starzyna i odpadkami z dn. 30. 11. 42 (Dz. U. GG. S. 762) wszyscy mieszkańcy Generalnego Gubernatorstwa obowiązani są do oddawania następujących materiałów:

szmat, żelaza,
papieru, szkła, butelek,
korków, kości.

Do zbiórki powyższych materiałów upoważniam wszystkich odnośnych drobnych handlarzy wzgl. przedsiębiorstwa, które winny drogą ogłoszeń w miejscach sprzedaży zwrócić uwagę na obowiązek dostarczania tych przedmiotów i które odpowiedzialne będą za wynik zbiórek.

Zebrany materiał odbierany będzie na początku każdego miesiąca przez wyznaczonego na powiat Radomsko pośrednika J. KONIECZNEGO lub jego przedstawicieli. Kwity za oddany materiał należy starannie przechować.

Radomsko, 1. 4. 1943 r.

Driessen
STAROSTA POWIATOWY

DEKANTMARPUNNI UWAGA ROLNICY!

Poprzednio zarządziłem wydawanie premii dla gospodarzy, którzy dostarczą kontyngent do dnia 15-go września.

Dodatkowo zarządzam:

Gminy, które do dnia
1 października 1944 r.

odstawią w 100% wyznaczony im kontyngent

siłana, żyta, pszenicy, jęczmienia,
owsa, tataraki, prosa i słomy.

otrzymają od podziału między rolników jako dodatkową premię

nawozy azotowe i wódkę.

Wysokość premii zależy od wielkości gminy i wynosi:

od 1 do 4 wagonów nawozów azotowych
— od 100 do 300 litrów wódki —

Starosta Powiatowy
Urząd Wyżywienia i Rolnictwa
w Radomsku

Radomsko, dnia 14 września 1944 r.

OBWIESZCZENIE!

Ograniczenie podróżowania na terenach przyfrontowych

I. Niemiecki ruch podróży:

Niemieckie osoby cywilne posiadac muszą zezwolenie na odbycie podróży na terenach przyfrontowych.

Do terenów przyfrontowych zalicza się następujące trasy:

- Łowicz-Warszawa: na wschód od Sochaczewa
- Skierniewice-Warszawa: na wschód od Skierniewic
- Kraków-Radom-Warszawa: na północ od Radomia
- Radom-Dęblin: na wschód od Radomia
- Skarżysko-Kamienna-Sandomierz: na wschód od Starachowic
- Jędrzejów (kolej wąskotor.) w kier. wschodnim: na wschód od Chmielnika
- Kraków-Tarnów-Nowy Sącz: na wschód od Brzeska-Słotwina
- Nowy Sącz-Jasło: na wschód od Grybowa

Dla niemieckich osób cywilnych, którzy spełniają służbę publiczną i na przyfrontowych terenach są zatrudnieni służbowo, wystarczy jako zezwolenie na odbycie podróży urzędowy wykaz służbowy.

II. Nieniemiecki ruch podróży:

Podróże dla Niemców na terenach przyfrontowych są zabronione. — Wyjeżdżać pod tego jest podróżowanie dla wykonania zawodu, wykonywanego w interesie niemieckiej sily zbrojnej, niemieckiej administracji i gospodarki. Dla tego rodzaju podróży i jazd jest konieczne zezwolenie na odbycie podróży.

O zarządzaniu wyjątkowych dla NIEMIECÓW, zatrudnionych w administracji i gospodarce, którzy dla wykonania swego zawodu są skazani na użycie kolei, udziela bliższych wyjątków starosta powiatowy lub starosta niemiecki i kompetentny komisarz wójtki lub miejski.

III. Udzielanie zezwolenia na odbycie podróży:

Wymagane w myśl ustępu I i II zezwolenie na odbycie podróży dla Niemców i nieniemców będzie dla osób zamieszkałych na terenie starostwa Radomsko udzielane przez mnie, a osobom w obrębie terenu przyfrontowego, przez właściwą komendaturę miejscową (DIE KOMMANDANTUR WOIJSKOWA).

IV. Termin prawomocności:

Powyższe ograniczenia podróżowania nabierają mocy z dniem 10 stycznia 1944 r. WSZYSTKIE inne dotychczasowe ograniczenia podróżowania za wyjątkiem ograniczenia dla Niemców w pochłach 6 101/105 (Kraków-Skierniewice i z powrotem) trasa mot obowiązuje.

podp. Driessen
STAROSTA POWIATOWY

Merkblatt

für den Arbeitseinsatz der Landes- einwohner bei der deutschen Wehrmacht innerhalb des Generalgouvernements

- 1.) Der Arbeitseinsatz im Rahmen der deutschen Wehrmacht dauert jeweils zwei Monate.
Die Wehrmacht garantiert, dass jeder Arbeiter nach Ableistung dieser zwei Monate in die Heimat entlassen wird, es sei denn, dass er die Arbeit freiwillig fortsetzt. An- und Abtransport zwischen Heimat und Arbeitsort leitet die Wehrmacht.
- 2.) Die Arbeiter sind in Hundertschaften unter Führung landeseigener Personen gegliedert.
Die deutschen Offiziere und Soldaten führen die Oberaufsicht, technische Leitung und sorgen für die Arbeiter.
- 3.) An Sonn- und kirchlichen Feiertagen ruht jede Arbeit.
- 4.) Jeder Arbeiter erhält am Arbeitsort freie Verpflegung nach Wehrmachtssätzen.
- 5.) Fleißige Arbeit wird besonders belohnt mit Zigaretten und Wodka. Als Normalatz werden verabreicht je Tag 5 Zigaretten und im Monat 1 ltr. Wodka.
- 6.) Sammelunterkunft ist kostenlos. Männer und Frauen sind getrennt voneinander untergebracht.

UWAGA ROLNICY!

Poprzednio zarządzeniem wydawanie premii dla gospodarzy, którzy dostarczą kontyngent do dnia 15-go września.

Dodatkowo zarządzam:

Gminy, które do dnia 1 października 1944 r.

odstawia w 100% wyznaczony im kontyngent

siana, żyta, pszenicy, jęczmienia,
owsa, tataraki, prosa i słomy.

otrzymają do podziału między rolników jako dodatkową premię

nawozy azotowe i wódkę.

Wysokość premii zależy od wielkości gminy i wynosi:

od 1 do 4 wagonów nawozów azotowych
od 100 do 300 litrów wódki

Starosta Powiatowy
Urząd Wyżywienia i Rolnictwa
w Radomsku

Radomsko, dnia 14 września 1944 r.

- Das Zeichen für „Akute Luftgefahr“ setzt sich aus 3 Heulstößen von je 10 Sekunden Dauerlösen, mit 6 Sekunden Zwischenräumen zusammen. — Gesamtdauer: 1 Minute.
- a) Sämtliche Verkehrsteilnehmer haben bei Ertönen des Alarmsignals die Strasse freizumachen und die nächsten Luftschutzbäume bzw. Luftschuttsplittergräben aufzusuchen. Es darf nicht jemand ausserhalb der Häuser oder an den Fenstern aufhalten.
 - c) Fahrzeuge aller Art haben sofort zu halten und sind scharf nach rechts an der Gehbahnkante abzustellen.
Strassenkreuzungen, Grundstückseinfahrten, Pumpen und alle sonstigen Wasserentnahmestellen sind freizuhalten.
Fahrer und Insassen haben den nächstgelegenen Luftschutzraum oder Luftschutzdeckungsgraben aufzusuchen oder begeben sich in die Häuser.

1944

gen. Driessen
ÖRTL. LEITENDEN

Wskazówki

dla zatrudnienia ludności tubylczej przy wojsku na terenie Generalnego Gubernatorstwa

- 1.) Czas zatrudnienia przy wojsku trwa w każdym wypadku dwa miesiące.
Wojsko gwarantuje, że każdy robotnik po odsłużeniu dwóch miesięcy zostanie zwolniony do swojej rodzinnej miejscowości. Jest dana możliwość w wypadku dobrowolnego zgłoszenia do dalszej pracy, nadal w niej pozostać.
Przewóz na miejsce pracy i odwrotnie do miejsca zamieszkania będzie wykonany przez wojsko.
 - 2.) Robotnicy zostaną umieszczeni w oddzielnych, stojących pod dowództwem Polaków.
Niemiecy oficerowie i żołnierze mają naczelne i techniczne kierownictwo i jako za zadanie mają troskę o byt tychże robotników.
 - 3.) W niedzielę i święta kościelne jest dzień wolny od pracy.
 - 4.) Każdy robotnik otrzyma na miesiąc pracy wyżywienie na normie przydziałów wojskowych.
 - 5.) Pracownicy robotniczy będą oddzielnie wynagradzani papierosami i wódką. Jako normalny przydział otrzyma każdy pięć papierosów dziennie i miesięcznie litr wódki.
 - 6.) Pomieszczenie jest bezpłatne. Kobiety i mężczyźni będą mieszkać osobno.
 - 7.) Wynagrodzenie godzinne wynosi oprócz bezpłatnego utrzymania i pomieszczenia 50 groszy.
 - 8.) W razie choroby i wypadku koszty ponosi Kasa Chorych.
 - 9.) Opieka lekarska będzie wykonywana przez miejscowych lekarzy.
- Kraków, 20 maja 1944.

WOJSKOWY DOWÓDCA OKRĘGOWY.

OBWIESZCZENIE

Dotyczy: OBRONY PRZECIWOLOTNICZEJ

Okazało się koniecznym, ażeby ponownie zwrócić uwagę ludności m. Radomska oraz sąsiednim osiedlom na właściwe przestrzeganie zarządzeń przeciwlotniczych.

W tym celu wskazuje się na następujące szczegóły:

1. Zaciemnianie.

Czas zaciemniania dla mieszkań i innych ubikacji poddaway będzie codziennie w „Krakauer Zeitung”.

2. Oświetlenie zewnętrzne.

Oświetlenie ulic oraz wszelkiego innego rodzaju oświetlenie zewnętrzne jest wzbronione.

3. Ostre pogotowie lotnicze i odwołanie alarmu.

Oznaczenie „alarm lotniczy” zostało zamienione na „ostre pogotowie lotnicze”. Przy ostrym pogotowiu lotniczym i odwołaniu alarmu należy przestrzegać następującej szczegóły:

- a) „Ostre pogotowie lotnicze” zostanie oznajmione za pomocą syreny alarmowej Zakładów Metalurgii.
Sygnal alarmowy dla „ostrego pogotowia lotniczego” składa się z trzech oderwanych buczyń syreny alarmowej, trwających po 15 sekund i 6 sekundowych przerwy między jednym a drugim buczyeniem. Całość sygnalu trwa 1 minutę.
- b) Wszyscy uczestnicy ruchu ulicznego winni przy odzwaniu się syreny alarmowej opuścić ulicę i udać się do najbliższych schronów wapi. rowów przeciwlotniczych. Nikomu nie wolno przebywać poza domami lub też stać przy oknie.
- c) Pojazdy jakiegokolwiek rodzaju należy natychmiast zatrzymać i ustawić tuż przy prawej burcie chodnika.
Skrzyżowania ulic, wjazdy na podwórza, pompy i wszelkie studnie winny mieć wolny dostęp.
Kierowcy i pasażerowie pojazdów winni udać się do najbliższych schronów wapi. rowów przeciwlotniczych lub wejść do najbliższego domu.

4. Odwołanie.

Oznajmienie alarmu będzie podane do wiadomości za pomocą głośnego i minutę trwającego nawalu alarmowego Zakładów Metalurgii.
Po odwołaniu alarmu zostaną podjęty w całym zakresie, chyba że specjalne warunki określone przez właściwe organa policyjne do wykonania w szczególności.

5. Próbné użycie syreny alarmowej.

Nawal syreny alarmowej zostanie użyty parat dnia 26. X. 1944 r. przed godzinną 12.00.

Radomsko, dnia 23 listopada 1944 r.

podp. Driessen

Gen. LEITENDEN
Okręgowy Komendant Powiatu Radomskiego

